

Innovaties in onderwijs

MeerTAAL

EEN NEDERLANDSE WOORDENSCHAT

Door Linn Bammens, Jessy Coveliers, Lore Mols en Mathilde Van der Veken
In samenwerking met Sint-Jozefcollege Oude Beersebaan, Turnhout

INLEIDING EN METHODE

Sint-Jozefcollege is een school met zeven anderstalige nieuwkomers. De school was op zoek naar manieren om hen zelfstandig woordenschat te laten inoefenen in de reguliere klas als de leerkracht er even niet voor hen kan zijn.

We hebben een literatuuronderzoek gedaan om een antwoord te formuleren op onze onderzoeksvraag. Voor dit onderzoek hebben we verschillende bronnen geraadpleegd. Daarnaast zijn we ook in gesprek gegaan met personen uit het werkveld. Op basis van onze bevindingen, hebben we criteria opgesteld waaraan onze materialen moesten voldoen. Er zijn differentiatiemogelijkheden binnen de materialen en we hebben ervoor gezorgd dat sociale interactie en welbevinden een plaats krijgen.

ONDERZOEKSVRAAG

Wij onderzoeken manieren waarop anderstalige leerlingen in klascontext zelfstandig Nederlandse woordenschat kunnen inoefenen, verdiepen en vastzetten, omdat wij willen weten welke werkwijzen hiervoor het efficiëntst zijn met als doel materialen te ontwikkelen om woordenschat in te oefenen en te verdiepen.

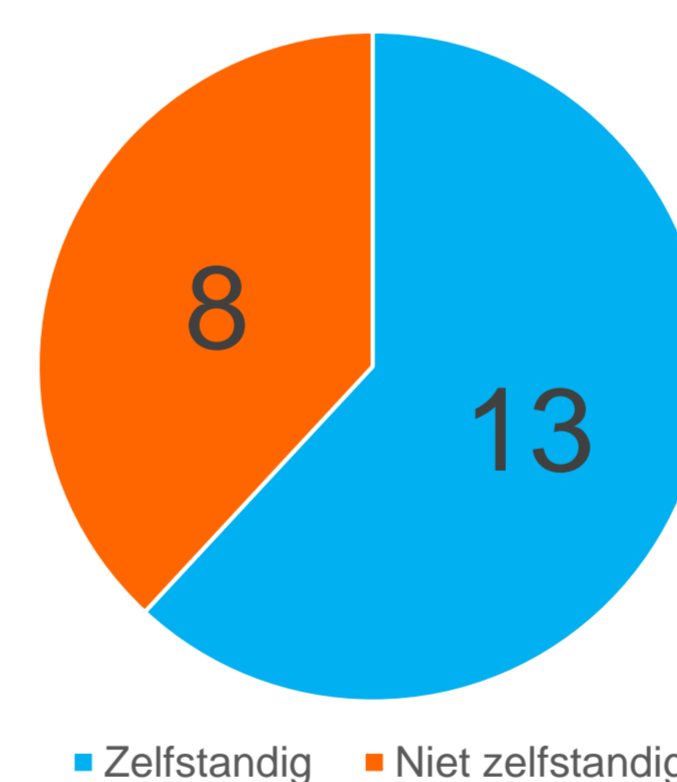
Deelvragen:

- Hoe verloopt tweedetaalverwerving?
- Hoe kan je differentiëren op niveau bij activiteiten die woordenschat vastzetten?
- Waarmee moeten we rekening houden bij zelfstandig werk voor anderstalige nieuwkomers?

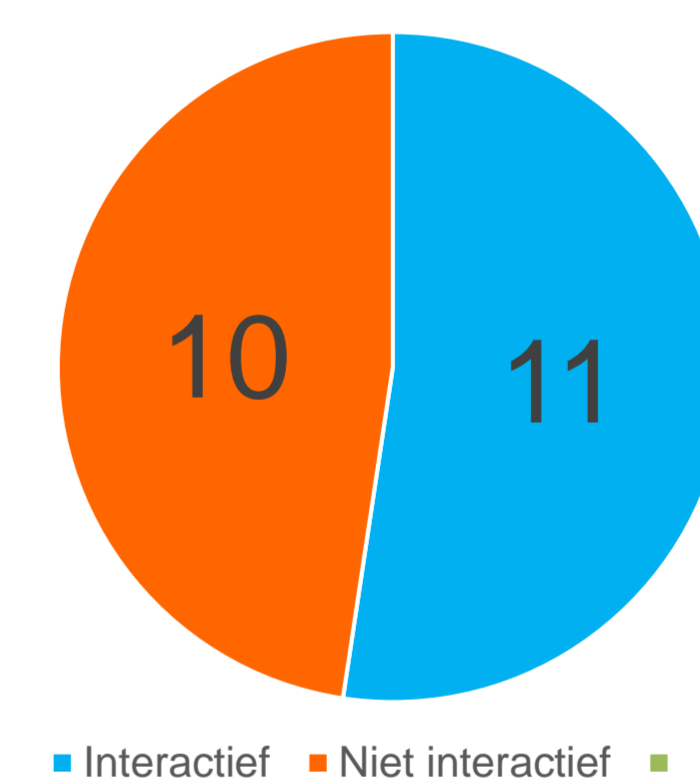
RESULTATEN

	kleuren	vormen	lichaam	school	groenten en fruit	verkeer	dieren	maaltijd	kledij
pico piccolo	x	x	x	x	x	x	x	x	x
mini looi	x	x	x	x	x	x	x	x	x
vingertwister	x		x						
adders en ladders					x		x		
memory		x		x			x		
domino						x		x	
leespuzzel			x		x		x		
kleurkwartet	x								
klankenkwartet									
thema's door elkaar									
hengelspel	x	x						x	
instructieplaten	x			x		x	x		x
bingo			x						x
collage			x	x	x	x			x
collage maken	x	x	x	x	x	x	x	x	x
praatplaten				x			x	x	x
aankleedspel	x								x
thema's door elkaar									
letterdoos									
thema's door elkaar									
klankenspel									
dictionary	x	x	x	x	x	x	x	x	x
thema's door elkaar									
Wat is er weg?									
thema's door elkaar									
Winokio									
niet themagebonden									

Zelfstandige werkvormen

Interactieve werkvormen

CONCLUSIES

- **Interactie** is een onmisbare factor bij tweedetaalverwerving. Toch kunnen woorden ook op een zelfstandige manier inge oefend en vastgezet worden. **Instructiefilmpjes** en **zelfcorrectie** zijn een sterk hulpmiddel hierbij.
- Binnen elk materiaal zijn er **differentiatiemogelijkheden**: van receptief naar productief, duur van de werkvorm, aantal woorden die aan bod komen, mogelijke ondersteuning (leerkracht, medeleerlingen, visueel en auditief materiaal).
- **Welbevinden** wordt gestimuleerd in de materialen. ABC, zing maar mee van Kapitein Winokio is hier specifiek voor gekozen. Het biedt variatie en mogelijkheden om hier muzisch mee aan te slag te gaan.
- Om woorden goed vast te zetten, moet er **speelse en gevarieerde herhaling** zijn. De woorden moeten **zichtbaar** gemaakt worden in de klas of in de materialen. De toepassing van deze consolideerregels heeft een gunstig effect.

SUGGESTIES VOOR VERVOLGONDERZOEK

- Instructiemogelijkheden bij zelfstandig werk
- Differentiatiemogelijkheden: nieuwe manieren in bestaande werkvormen, differentiatie door meervoudige intelligenties...
- Vaardigheden integreren: luisteren, lezen, schrijven
- Gebruik contractwerk